

Ihmiskaupan uhri sosiaalihuollossa

Tunnista merkit ja toimi

Ammattilaisen ei tarvitse tietää, onko kysymys juuri ihmiskaupasta. Tärkeämpää on tunnistaa hyväksikäyttöön viittaavia asioita laajemmin sekä varmistaa avun saaminen.

Tunnista hälytysmerkit

- Asiakas tulee aina saattajan kanssa
- Asiakirjat tai taloudenhallinta ovat jonkun toisen hallinnassa
- Aikojen peruminen tai poisjäännit ilman ilmoitusta
- Hermostuneisuus
- Tilanteesta on vaikea muodostaa kokonaiskuva
- Säähän sopimaton pukeutuminen
- Velkoihin tai rahankäyttöön liittyvät epäselvyydet
- Useat lastensuojelu- tai huoli-ilmoitukset
- Toistuvat muutot paikkakunnalta tai alueelta toiselle
- Ristiriidat kertomuksessa
- Tietämättömyys omasta tilanteesta

Etene asiakkaan tahdissa

Ota huoli puheeksi aina ilman muita läsnäolijoita. Ole rauhallinen – se luo turvaa asiakkaalle.

Anna aikaa kysymyksiin vastaamiseen. Pidä tarvittaessa taukoja ja kiinnitä huomiota sanattomaan viestintään. Kysy avoimia kysymyksiä ja pyri saamaan hyvä kokonaiskuva tilanteesta kartoittamalla asiakkaan arkea. Asiakas ei usein itse tunnista olevansa hyväksikäytetty.

Varmista turvallisuus

Ota tarvittaessa työpari mukaan ja ole yhteydessä vartijaan tai poliisiin.

Älä jaa tietoja saattajalle. Pyri selvittämään, onko asiakkaalla tällä hetkellä turvallinen paikka majoittua tai kohdistuuko häneen akuuttia turvauhkaa. Käytä luotettavaa tulkkia tai käännössovellusta. Joissain tilanteissa asiakkaalle voi olla turvallisempaa käyttää muuta kuin omaa äidinkieltään.

Turvaa jatkotoimenpiteet

Kerro asiakkaalle hänen oikeudestaan saada apua. Ole tarvittaessa yhteydessä Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään ja poliisiin. Muista, että Auttamisjärjestelmän esitys tehdään aina uhrin suostumuksella.

Jos asiakas ei halua keskustella tilanteestaan tapaamisen aikana tai hän kieltäytyy palveluohjauksesta, anna mukaan auttavien tahojen yhteystiedot. Sovi jatkotapaaminen. Kirjaa jatkohoidon kannalta riittävät tiedot asiakkaan turvallisuus huomioiden.

Älä jää yksin

Konsultoi tarvittaessa asiaan perehtyneitä asiantuntijoita kuten Auttamisjärjestelmää, ihmiskaupan uhrien auttamiseen erikoistuneita järjestöjä, hyvinvointialueita, joilla uhrien auttaminen on keskitetty tai terveydenhuoltoa.